

Chunka Pusaqniyuq Chunka Tawa Yupaypa Pakasqa Willakuynin - Yupay Chunka Pusaqniyuq

Iskay Ñak'ariy - Pichqa kaq Parte

Jeff Pippenger

2026-07-15

“Llavi” nisqaqa, Apocalipsis qanchis chunka isqunniyuqpi Nínivepa maqanakuyta rikuchispa, hunt’akusqa huk historiawanmi karqan, chaymanta huk muyuy tikrariy paqarimurqan; chayqa, ari, imatapas llavi rurashanmi. Ñuqapa nisqayqa kaymi: Nínivepa maqanakuyqa manam Islampa hatariyninta señalasqa sapallan histórico llavichu karqan, aswanpas huk profético llavim kan. Chay maqanakuyqap profético dinamismónqa Bibliaq profecíankunapi reyinakunaq llapa siq’inkunata, Danielwan Apocalipsispi churakusqanman hina, Danielpa chunka hukniyuq capitulonwan tupachin kuskanman churan. Chayta ruraspanmi, chay reyinakuna llapanta saqin Daniel chunka hukniyuqpa qhepa soqtan versículonkunaq testigonkuna kananpaq, aswan allinraqmi—tawa chunka versículoq hawapi pakasqa historiaanta kicharinanpaq.

Qanmanmi qampaq qusqayki hanaq pacha qhapaq suyupa llavinkunata; imatapas kay pachapi watanki chayqa hanaq pachapipas watasqa kanqa; hinallataq imatapas kay pachapi paskanki chayqa hanaq pachapipas paskasqa kanqa. Mateo 16:19.

Muhammadpa qhisqichisqan hinaspa hatarimusqan qhapaq suyuqa

Nínive llaqtapi 627 watapi maqanakuyqa qallarichirqan Persia kamachiy atiyinpa qhipa chunka watankunata, Roma llaqtap yachay-sasachakuyninwan atipasqa karqan, Diospa providencia pa phuyun kuskan. Chayqa señalarqan muyuy-puntuta maypichus Mohammedpa islámico hordankuna hatariyta qallarín. Chay maqanakuyqa qichurqan huk hark’akuyta ñawpaqmantapacha kaqta, chay hark’akuyta, yuyayman hina, sayasqa qhipayman karqanman Roma Persiawan iskayninku kallpankuta waqaychaspa qhipaspa chayqa. Mana mayqenninkupas chayta ruwarqachu.

Jark’akuywan Kacharichiywan

Islampa proféticopi rikch’ayninpi, tarisunchik Islamta hark’asqa kasqanta hinaspa cacharisqa kasqanta, qillqasqa Simi qallariyninmantapacha, imaynachus Saraj Abrahamta yuyaychan Hagarwan Ismaelwan hark’ananpaq.

Hinaptin Saraiqa Abramta nirqan: Qampaqmi huchayqa kanqa. Sirviyta qampa marq’aykimanmi qoyki; payqa wiksayuq kasqanta rikuspataq, ñawiykunapiqa pisipaq qhawariwarqan. Señorqa noqawan qamwan ukhupi juzgachun, nispa. Chaymi Abramqa Saraita nirqan: Qhaway, sirviykiqa makiykipin kachkan; munasqaykiman hina paywan ruray, nispa. Saraiqa sinchita payta ñak’arichiptinmi, payqa ñawpaqninmanta ayqekurqan. Génesis 16:5, 6.

Chaymanta manaraq, Hagar sutiuyuq warmiqa profétic willakuyman yaykuchisqa kachkan, Señor Diosmi Sarata “hark’asqanrayku” wawayuq kananpaq.

Kunanqa Sarai, Abrampa warmin, mana wawatachuqchu karqa; payqa huk sirviyentantaq karqa, Egiptomanta, sutin Hagar. Hinaspa Saraiqa Abramta nirqan: Qhawariy, kunanqa Señor Diosmi hark’awan wawa wachaymanta; mañakuyki, sirviyentayman yaykuy; ichapas payrayku wawayuq kayman. Hinaspa Abramqa Saraipa siminta uyariq. Génesis 16:1, 2.

Apocalipsis qanchisniyuq tawaq ñiqinpi Muhammadman qusqan “llave”, chaymanta qhipaman Nínive maqanakuywan hunt’akusqan, imapas profetapa historiampi ima p’unchaypis Islampa harkananta qichusqanta rikuchin.

“Angelkunaqa tawa wayrakunata hap’ishanku, piñakusqa kawayuq kawallu hina rikuchisqa, kachariykuyta munaspa p’akispa lloqsinanpaq, hinallataq tukuy kay pachapa ñawpaqninman kallpachakuyta munaspa, purisqan ñanpi chinkachiytawan wañuytawan apamuspa.”
Manuscript Releases, volumen 20, 217.

Muhammadpa qhapaq suyu “hatarikuyninpas urmayninpas” manam ancha hatariy hinachu, urmay hinachu rikuchisqa, aswanqa huk “kachariy” hina, huk “hark’ay” hinam rikuchisqa. Islam proféticamente kacharisqa kaptin, chay kachariyqa Nínive maqanakuywanmi rikuchisqa karqan.

Llakikuna sapallanta

Qanchis cornetakunamantaqa, Islam nisqapa “ay” cornetaqkunallan historiata mast’arinku huk sapa atiy hina, ñawpaq kutipi profetiku historiapi yaykusqanmanta pacha gracia tiempu tukukuyninkama. Ñawpaq tawa cornetaqkuna, inti hayk’aq Roma occidentalman hamusqanku, Odoacer, Genseric, Atila el Huno, hinaspa Alaric nisqakunata rikuchirqanku; chay hinaqa qhepa p’unchaykunapi tawa providencial juicio atiykunata unanchaspa, ichaqa kunan pacha paykunapa tupaq masinkunaqa manam chay tawa ñawpaq atiykunapa chiqan mirayninkuchu. Manam chay hinachu “ay” cornetaqkunawanqa. Islam historiaman yaykuspanqa, huk chiqan siq’ita p’akarisqa kaspá katin cachariy hinaspa hark’aymanta, gracia tiempu tukukuyninpi llapanpi cacharisqa kanan kama. “Ay” cornetaqkunawanqa, “llave” nisqa “cachariy”mantaqa Nínive maqanakuywan señalasqa kachkan.

Nicomedia hinallataq hinaspa 27 julio killapi, 1299 watapi

Ñawpaq puriqkuna allinta reqsirqanku 1299 watapi julio killapa 27 p’unchaynin kasqanta pachak pisqa chunka wata qallariyninpaq, chaymi tukurqan 1449 watapi julio killapa 27 p’unchayninpi; chaymantataq qallarín kimsa pachak isqon chunka hukniyuq wata, chunka pisqa p’unchayniyuq, chaymi tukukurqan 1840 watapi agosto killapa 11 p’unchayninpi.

Ñawpaq qillqapi reqsirqanchikmi 1333manta 1337kama Nicomediapaq muyuykuyta, mayqentaq Sultan Orhan Gazi apamurqan Nicomediaman—Osman Ipa churin kasqanrayku, paymi Ottoman Beylikpa qallariqnin karqan—hatun Byzantino llaqtan Nicomediata muyurispan. Chay muyuykuyqa Nicomediapaq maqanakuykunapa tukuyinmi, taytan Osmanwan qallarisqa kasqanmanta. Apocalipsis isqun ñiqi, chunka versiculopi pachak pichqa chunka watakunaqa 1299

wata, julio killapa 27 p'unchawninpi qallarin, hinaspa huk profeciapa qallariynin hina, chay qallariy p'unchawwan tinkisqa historiata qhawarisqa kanan. Osman I (dinastía otomanapa qallariqnin)qa Sultan Orhan Gazipa taytanmi karqan; paymi 1299 wata, julio killapa 27 p'unchawninpi, Nicomediapa suyupi, Nicomedia llaqtapa qayllanpi kachkaq Bapheus maqanakuyupi, Imperio Bizantinota atispa, ñawpaq kaq ancha hatun atipayninta haywarqan; Nicomediaqa Roma hinaspa ñawpaq Bizancio historiapi ancha importante capital llaqtam karqan.

Yayaq, Churiwan

1299 watapi 27 ñiqin p'unchawpi, Osmanpa kallpankuna huk Bizancio soldadokunata, huk llaqtapi kamachiq apaq pusasqanwan, atirqanku. Chay maqanakuyqa yuyarisqa kachkan Osmanpa ñawpaq hatun sapallanmanta militar atipayninkunamanta huknin hina, pay Bithynia (Anatoliamanta chinchay inti haykuy ladonpi) ukhupi atiynta huñuyta qallarisqa qhipaman. Chayqa huk ancha allin purinyoq ñanmi karqa huk huch'uy turku beylikmanta (ayllu kamachiy principadomanta) wiñaq atiyman tikraypi, mayqinchus qhipaman Bizancio suyukunata atipanqa hinaspa atipanakuyupi llallinqa. Chay p'unchawmi Islampaq huk wiñay pacha qallariyninta señalan, mayqinchus tukukuyninpi 1453 watapi Constantinopla urmayninwan Otomano Imperiopa sayariyninman chayarqa. Osmanqa ghazi maqanakuy runakunata llamk'achirqa (fronterapi suwakuy-raider hina puriqkuna, islamniyoq kallpachakuyninkuwan), hinaspataq chaypi ghazi frontera maqanakuy runakunapa huk aswan allinchasqa soldado aylluman rurakuy qallarikurqa, mayqinchus progresivamente wiñarqa Osmanmanta qallarispa churin Orhanman pasaspa. Osmanpa qhepakuyninmanta wakin hatun imaymanakuna ukhupipas kachkanmi kay: Islamman saqerqa allpata hapiypi qhepakunanta, mana ghazi maqanakuy runakunapa maqanakuy kaynin hinachu; paykunapa mana allin ordenniyoq, usqhaylla maqay hinaspa usqhaylla ayqey taktinkunaqa atipayninkumanta qollqekunallata saqepaq karqa, ichaqa manam hayk'aqpas mayqin territoriotapaschu.

1299 watapi julio killapa 27 p'unchawpi, Osmanqa Nicomedia suyupi huk kampañata qallarisqa, chaymanta kimsa chunka tawa watakuna qhipaman churinga churinga tawa watayuq muyuy-sut'iyta qallarisqa Nicomedia llaqta umalliq capitale patapi. Taytanqa qallariyninpi, churinga tukukuyninpi. Awqanakuyqa Nicomedia nisqawan rikuchisqa suyupa contranpi qallarin, hinaspan tukukun Nicomedia hapiyninwan, Nicomedia suyupa umalliq capital llaqtanwan. 1299 watamanta 1337 watakama kimsa chunka pusaq watayuq pacha kan, proféticamente “kimsa chunka pusaq” yupayqa sayariyta unanchan.

Kunanmi hatariy, nisqani, chaymanta Zered mayuchata chimpaychis. Chaymantapas Zered mayuchata chimpasqayku. Kadeshbarneamanta llusqisqaykumanta pacha Zered mayuchata chimpaykama tiempoqa kimsa chunka pusaq watam karqa; chaykama llaqa maqanakuy runakunapa miraynin soldadokunamanta campamentopi tukukuqkama, imaynachus Señor paykunaman jurarqa hinata. Deuteronomio 2:13, 14.

Pachak pichqa chunka watakuna, julio killapa 27 p'unchawmanta 1299 watapi julio killapa 27 p'unchawkama 1449 watapi, rikuchin chay pacha muyuyninta mayqinchus pusarqa Apocalipsis qanchis chunka iskayniyuq p'anqapa qanchis t'aqapi iskay ñak'ariypa Otomano Imperiopa

sayarichisqanman. Kimsa chunka pusayuq watakuna Nicomediapa ñawpaqmanta ñawpaqmanta atipayninpa qallariyninqa huk taytawanmi (Osman) qallarirqan, churinwanñataq (Orphan) tukukapun. Chay pacha muyuynin rikuchin huk ñawpaq puriyninta, mayqinchus huk ayllu kamachikuq suyuchamanta wiñay wiñaylla hatuncharispas huk imperioman chayarqan.

Pachak pichqa chunka watakuna 27 julio 1299 p'unchawmanta 27 julio 1449 p'unchawkamam, tawa wata muyuy sut'ichayta hap'in, chaymi kimsa chunka pusaqniyuq watakunapa tukukuyninta señalaykun. Nicomediata atipay qallariyninqa tayta Osmanwanmi karqa, tukukuynintaq 1333 watamanta 1337 watakama tawa wata muyuyninwanmi hunt'akurqa; chay muyuytaqa Osmanpa churinmi ruwarqa.

Pachak pichqa chunka watakuna 1449 watapi julio killapa 27 p'unchayninpi tukukuptin, Bizancioq qhapaq apun Constantino chunka hukniyoq, icha inti lloqsimuq Romaq qhipa Constantinoqa, turkokunamanta saquesqa qhapaq suyuta hap'inanpaq mañakurqan. Chay p'unchaymanta Constantinopla atipayman chayaranankama tawa wata karqan. Chay tawa watakunaqa Constantinopla muyuriywan tukukurqan, hinaspa qhipa Constantinoqa chay muyuriyllapim wañurqan. Islampa hatariyninqa pachak pichqa chunka watayuq willakuy qillqasqapa ñawpaq kimsa chunka pusaqniyoq watankunawanmi rikuchisqa, chaymi tawa watayuq muyuriywan hunt'akurqan. Pachak pichqa chunka watakuna tukukuptinqa, Islamqa chayhina hatarisqanña karqan, chayrayku inti lloqsimuq Romaqa turkokuna chaypacha kapuq atiyinkuwan p'enqachisqa karqan. Julio killapa 27 p'unchaynin 1449 watapi p'enqakuymanta tawa wataqa inti lloqsimuq Romaq urmayninman púsarqan, Constantinoplaqa muyurisqa kayninwan hap'isqa kaptin. Ñawpaq kimsa chunka pusaqniyoq watakunaq tukukuyninqa huk muyuriywanmi señalisqa kachkan, hinaspa Otomano qhapaq suyupa sayariyninqa huk muyuriywanmi señalisqa kachkan.

38 hinallataq 40 hinallataq

Kimsa chunka pusaq yupayqa, Moisés Deuteronomio nisqapi churakusqan hina, chunka tawa watayuq puriyta ch'usaq pampapi muchuchisqa juicioq qhipa kimsa chunka pusaq wata nirqanpaq simbolonmi. Chayrayku kimsa chunka pusaq yupayqa, símbolo hina, tawa chunka yupaywan t'inkisqayuqmi. Osmanqa Nicomedia suyuta jap'irqan 27 julio 1299 p'unchawpi; kimsa chunka pusaq wata qhipamanqa churinmi chay suyuq hatun llaqtanta jap'irqan. Suyupas hatun llaqtapas iskayninkupas Nicomedia sutiyniyuq karqan. Historiadorkunaqa kay maqanakuyta “iskay” puriypa ñawpaq kaqnin kasqanta riqsichinku, chaymi Imperio Otomano hatariyninpa ancha qallariyninta reqsichin. Iskay kaq puriyqa historia nisqanman hina Nicaea maqanakuy, 1301 watapi. Chaypim taytan Osmanqa Nicaea sutiyoq suyuta jap'irqan; 1331 watapi, kimsa chunka wata qhipaman, churinmi hatun llaqtanta jap'irqan, Nicaea sutiyoq, ñawpaq Romaq hatun umalliq llaqtan.

1299 watapi Nicomedia maqanakuywan tinkuchispa, iskay puriywantam ñawpaq kaq puriy karqa; iskay kaq puriynataq iskay watamanta qhipaman, 1301 watapi hamurqa. 1299qa kimsa chunka pusaqniyuqpa unanchaqaqninmi, iskay watamanta qhipataq (tawa chunka), Nicaea suyupata taytan hap'in. Ñawpaq Israelpa hatarispan prometisqa allpata hap'inanpaq kimsa chunka pusaqniyuqwan tawa chunkawan kasqan tinkikuynin, Julio 27, 1299 hinallataq 1301 watakunapim rikuchisqa kachkan. Islampa hatarimuyninpa chay ñawpaq iskay puriyninkunaqa sinchi awqanakuy

kampañakunawanmi señalasqa kanku: taytaqa ñawpaqta suyuta atipaspam hap'in, churintaq tukuypi chay suyuyq umalliq llaqtanta atipaspam hap'in. Iskay umalliq llaqtakuna urmasqankuqri, muyuykusqa hark'aypi urmarqanku. Iskay umalliq llaqtakunam huk tiempopeqa inti lloqsimuyuniyuq Romaq umalliq llaqtankuna karqanku.

27 de julio, 1299, hinaspa 1301 watakunapas 11 de agosto, 1840 p'unchaypi tukukunku; chayqa 1838 watapa historianta rikuchin, chay watapi Litch ñawpaq kuti qillqasqanpi rikhurichirqa paypa qhawariyninta hinaspa willakusqanta kimsa pachak isqun chunka hukniyuq wata hinaspa chunka phichqa p'unchayniyuq profesía-manta, mayqinchus qhipaman 11 de agosto, 1840 p'unchaypi hunt'akunan karqa. Milleritakunaq hatariypaq iskay puriykunaqa 1838 hinaspa 1840 watakuna karqan.

“1840 watapi huk ñawpaqchasqa willakuy hinallataq musuqmanta sut'inchasqa hunt'asqanmanta ancha hatun munakuyta tukuy llaqtakunapi hatarichirqa. Iskay wata ñawpaqta, Josiah Litch, Iskay Kutu Hamuymanta willakuq kamachikuna ukhupi huk ñawpaq kamachiq, Apocalipsis 9 nisqamanta huk qhawariyta rikhurichirqa, chaypi Otomano Qhapaq Suyupa urmayninta willaspa. Paypa yupaychasqanman hina, kay atiyuniyuq kamachiyqa ‘A.D. 1840 watapi, agosto killapa huk p'unchayninpi’ urmachisqa kanan karqan; hinaspa hunt'akunankama pisi p'unchaykuna ñawpaqllapi qillqarqa: ‘Ñawpaq pacha, 150 wata, turkokunapa saqisqanwan Deacoze tiyanaman wicharisqanman ñawpaqta chiqap hunt'asqa kasqanta chaskispa, hinaspa 391 wata, chunka pichqa p'unchaykunawan, ñawpaq pachapa tukuyinmanta qallarisqanta hina, kayqa tukukunqa 1840 watapa agosto killapa 11 p'unchayninpi, chay p'unchaypi Constantinopla llaqtapi Otomano atiyin p'akikunan suyusqa kanman. Kaytataq noqaqa creen, chayna kasqanta tarisunchik,’ nispá.”—Josiah Litch, Signs of the Times, and Expositor of Prophecy, August 1, 1840.

“Nisqapacha willasqa pachallapi, Turquía llaqta, kamachikuqnin embajadorninkunawan, Europa suyukunap tantiyasqa atiyininkunapa amachakuyninta chaskirqa, chayhinapiqa cristiano nacionkunapa kamachiynin uraman churakuspa. Chay ruwayqa sut'ipuni hunt'arqa willasqa qhelqasqa rimayninta. Chay yachasqa kaptin, achka runakuna yuyarirqanku Millerpa hinallataq paywan kusa kaqkunapa chaskisqa profecía hamut'anapa kamachikuykuna allin kasqanmanta, hinaspataq advenimiento kuyuyman huk musphaylla kallpachakuq qowisqa karqan. Yachayniyuq, hatun chiqankayniyuq runakuna Millerwan hukllachasqa karqanku, rimayninkunata willakuspa hinallataq qhelqapi rikhurichispa, hinaspataq 1840 watamanta 1844 watakama llank'ayqa utqaylla mast'arikurqa.” The Great Controversy, 334, 335.

Litchpa “38” nisqapi willakuyninpas, “40” nisqapi allinchasqa qhawasqanpas, qhipa rimariynintaqa uqllarin, chaytaqa qillqarqa Agosto 1 punchawpi, allinchasqa willakuyta manaraq chunka punchaw puchukaptin. Chay willakuy hunt'akuyninmi kay pachapi runakunata yachachirqa Bibliamanta profecía nisqapa allin metodología nisqanta. Kimsa chunka pusaq wata, ñawpaq Israelpa hatarikuyninta señalasqanqa, iskay watatapas ukhuyninpi hap'irqa, Puka Lamar qhichuyta chimpasqamanta Kadeshpi ñawpaq hatariy kama.

Chayqa runakuna llapankunam qhawarqanku ñuqaqa hatun k'anchayniyta, hinallataq Egiptopi chaymanta chunyaq pampapi rurasqay milagrokunatapas, kay chunka kutikama ñuqata

pruebaypi churawaspa, mana simiyta uyarisqankurayku; cheqaqtapunin mana rikunqachu allpata taytankunaman juramento rurasqayta, nitaq piñachiwaqniykunamanta mayqenpas rikunqachu. Números 14:22, 23.

Chay hatun maqanakuyqa reqsisqa kachkan chunka pruebakunamanta qhipa kaqnin hina. Iskay watayuq huk pruebakuy pacha, chunka pruebakunawan, chunka pusaqniyuq watakunata sallqapi yapaspa, 1838 watatawan 1840 watatawan rikch'achirqan, hinaspa 1840 watapi chunka p'unchayniyuq huk pacha karqan.

Islampa hatarimusqan qallariynin qallariynin qallarinqa, Osmanwan 1299 watapi julio killapa 27 punchawninpi qallarispas, kimsa chunka pusayuq wata pacha huk periodota qallarín, chaymi 1337 watapi tawa watayuq muyuyta hark'asqa maqanakuywan tukukun. 1299 watapi julio killapa 27 punchawninqa iskay ruraykunamanta huknin karqan, historiador-kunaq riqsisqanman hina, Otomano Imperiopa hatarimuy qallariyninpaq; iskay kaq rurayqa 1301 watapin karqan. 1299 hinallataq 1301 watakunapi Nicomediawan Nicaea maqanakuykunaraq iskay rurayninkuna 1838 hinallataq 1840 watakunata rikuchin. Qhelqaqa qallariyninmi tukukuyninta rikuchin.

Nicomediawan Nicaeawan sapan tarinkuta p'unchawkunapi lloq'e Romapa sapaq markankuna karqanku, sapaq historiankupi. Chayqa, yachasqañam, Constantinoplaqa qhipamanmi lloq'e umalliq llaqta tukurqan 330 watamanta 1453 watakama. Nicomediawan Nicaeawan Constantinoplaqa urmayninta rikuchinku; llapanikum islampa muyuriy harkanakunaraq urmasqan karqanku, chay kampañapa tukukuyninta señalanapaq, maypichus Islam ñawpaqta hallp'ata apaykachaspa qhipamanta umalliq llaqtata apakapun.

Ñawpaq verve chusku watakuna, 1333manta 1337kama, chaymi rikuchin chay chusku watakunata 1449manta 1453kama, maypichus willakuy tukukun. Kimsa pachak isqun chunka hukniyuq wata, chunka pichqa p'unchay qhepaman, Islamqa hark'asqa kachkan, Milleritakuna "hatarinku" sut'inchay atiywan, mayqinchus rikuchisqa kachkan "kimsa chunka pusayuq" hinallataq "tawa chunka" nisqa kayninkunapi, imaynachus rikuchisqa kashan alfa historiapi, julio 27, 1299 hinallataq julio 27, 1449 historiapi. Islampa hatariynin hinallataq Diospa qhepa p'unchaykuna kachamunkunapa hatariyninqa rikuchisqa kachkan huk yupaychasqa unanchaqqi, mayqinchus sayarichisqa kashan 38 hinallataq 40 yupaykunapa masinchasqa t'inkisqanwan.

Ezequiel kimsa chunka qanchisniyoqpi, Islamqa inti llusqiy wayra willakuymi, wañusqa ch'aki tullukunaman samaykuchisqa, atiyniyoq hatun soldadokuna hina sayaripunankupaq. Ezequielpa willakuynin chayamuchkaptin, hatarimuypas qallarín, 1838 hinallataq 1840 watakunapi Millerita historiapi kasqan hina. Chay willakuyqa 9/11 p'unchaypi chayamurqa, utqaylla hamuq domingo kamachiy p'unchaypitaq chay tullukunaraq atiyniyoq hatun soldadokuna hina sayarinqaku. Qhepa p'unchaykunapi Diospa soldadonkunata Iglesiapa atipaqnin kasqan hina hatarichiyqa 1838 hinallataq 1840 watakunaraq nisqanwan rikuchisqa kachkan. 9/11manta domingo kamachiykamaqa 1840manta 1844kama nisqanwan rikuchisqa karqa, ichaqa 2023 wata diciembre killapa 31 p'unchayninmanta Nashvillepa nina q'urunkamakama pacha hinallataq rikuchin.

Roma inti llaqtapi kaqninmanta

Constantino ñawpaq kaq (Hatun) nisqawan qhapaq suyu t'aqasqa kasqanmantapacha, qhipa Constantinokama, inti lloq'e Romaq willakuy p'unchawkunan sut'inchasqa profetiku historianta rikuchin. Chayrayku profetiku pacha señalasqa kachkan huk profetiku utaq simbóliku taytawan huk churinwan, sutinkupi rikuchisqa hina, ichaqa Constantino Hatunmanta Constantino chunka hukniyuqniykama mana chiqap yawar miray karqanchu. Ñawpaq kaqwan qhipa Constantinoqa profetiku hinallataq alpha omega unanchakuna hina rikuchisqa kanku, taytaqa (alpha) Constantinopla llaqtata akllasqa karqan umalliq llaqta kananpaq, churitaq (omega) wañurqan muyuykchasqa maqanakuypi, Constantinopla umalliq llaqta kayta saqisqan p'unchawpi. Inti lloq'e Romaq profetiku pachan señalasqa kachkan ñawpaq kaqwan qhipa Constantinowan. Pachak pichqa chunka wata pacha, 27 julio 1299 p'unchawmanta qallarisqa, kimsa chunka pusaqniyuq wata pachatam uqllan, hinaspataq tukukun tawa wata muyuykchasqa maqanakuywan. Chay muyuykchasqa maqanakuyqa rikuchirqan 1449manta 1453kama. Nicomedia nisqa kampañaqa qallariq huk suyu atipasqa kasqanwan, hinaspataq tukukuq chay suyuq umalliq llaqtan atipasqa kasqanwan. Imanatachus ñawpaq kaqwan qhipa Constantinopi karqan hina, Nicomediata atipayqa qallariq huk taytawan (ñawpaq kaq) hinaspataq tukukuq huk churinwan (qhipa kaq).

Tawa watakuna

Pachak watayuq muyuykuy huk pachapi, pachak pichqa chunka watakunapa qallariyninpi, chaymi pusak watakunaman apawarqan, Constantino qhipa kaqpa p'enqaychasqa kasqanmantapacha 1449 watapi, 1453 watakama, Constantinopla muyuykusqa karqan hinaspa urmasqa. Iskay ñak'ariypa pacha willakuynin, kimsa pachak isqun chunka hukniyuq wata hinaspa chunka pichqa p'unchawkunata rikuchispa, qallariq karqan 27 julio killapi, 1449 watapi, tukukuqtaq karqan 11 agosto killapi, 1840 watapi. Chay p'unchawmi huk qallariy kachkan pusak watayuq pacha, chaytaq Hermana White sutiyoq nisqa: Diospa atyininpa ancha k'anchayniyuq rikuchikuynin.

“Kimsa kaq angelpa willakuyninta willakuypi hukllachakuq angelqa llapa kay pachata kikinpa hatun k'anchayninwan k'anchachinanmi. Kaypiqa ñawpaqman willakushanmi huk llapa pachapi mast'arikuq ruwana, mana hayk'aqqas rikusqa atiyiniyuq. 1840–44 watakunapi advento kuyuyqa Diospa atyininpa sumaq rikuchikuynin karqan; ñawpaq kaq angelpa willakuyninqa kay pachapi tukuy misionero estaciunkunaman apasqa karqan, hinallataq wakin suyukunapiqa karqanmi aswan hatun religiónman munakuy, chay hina kaqta mana mayqin llaqtapipas rikurqanchikchu chunka suqta pachak watayuq Reforma qepaman; ichaqa kaykunataqa aswan llump'ay hatunmanta atipanqa kimsa kaq angelpa qhepa waqyaynin urapi hatun kuyuy.” The Great Controversy, 611.

Islamqa hark'asqa karqa 11 ñiqin agosto killapi, 1840 watapi; chaymanta qatiq tawa watakuna karqa, chaymi tinkun iskayninwan: Espíritu Santopa Pentecostéspe ichakuyninwan, hinallataq Apocalipsis chunka pusaqniyuq qillqapi atiyiniyuq angelpa uraykamuyinwan, maypachachus Nueva York llaqtapi “hatun wasikuna” kimsañiqin ay ñak'ariypa Islamninqa 9/11 p'unchawpi maqasqa karqan. 9/11qa pachaq tawa chunka tawa waranqa akllasqakunapa sellasqa kay pacha qallariyninta señalan. Chay sellakuyqa huk pacha unaymi, hinaspa chay sellakuy pachapa tukukuyninqa qallariyninpa kikin señalninkunata apamun. Cristo 9/11 p'unchawpi uraykamuspaqa, Miguelpa uraykamusqanta rikch'achirqan iskay testigokunata kawsarichinampaq 31 ñiqin

diciembre killapi, 2023 watapi, maypachachus sellakuypa qhipa pacha qallariyta qallarirqan.

Llave nisqaqa, mayqenqa Nínivepa maqanakuynta, Islampa imaymana kacharikuyninkunata rikuchin, chaykunaqa inti lloqsimu Roma oriental-ta urmachirqanku 1453 watakama. Pachak pisqa chunka watakunapi, chunka kaq versiculopi “pisqa killakuna” nisqapa ukhupi, qallariyninpas tukukuyninpas tawa watayuq pachatam hap’in. Chay iskay tawa wata pacha, kimsa pachak isqun chunka hukniyuq watakunawan chunka pichqa p’unchaykunawan tukukuyninwan tinkuchkan, mayqenchus 1840 watamanta 1844 watakama tawa wata pachata señalaspa rikuchirqan, chaypi Cristoqa “llapa kay pachata hatun k’anchayninwan” k’anchayta ruwananpaq. 1844 watapiqa, proféticop pacha manaña churakusqachu, imaraykuchus pachaqa “manañam pacha kanqachu” kanqa.

Hinaspataqmi wiñaypaq wiñaykama kawsajpa sutinpi, pichus hanaq pacha ruraq, chaypi kaqkunatawan, kay pacha ruraq, chaypi kaqkunatawan, lamar qucha ruraq, chaypi kaqkunatawan, mana ñawpaqman tiempo kananchu nispá. Apocalipsis 10:6.

1333manta 1337kama, 1449manta 1453kama, 1840manta 1844kama

Chay kimsa siqi tawa watayuq pacha-kunam 9/11-manta Domingo kamachikama sellasqa pacha-man tupanku, hinallataqmi 9/11-manta Domingo kamachikama fractal-ninwanpas tupanku, chaytaqmi 31 diciembre 2023-manta Islam huk kutin kacharisqa kanan kama, Nashville-pa nina muyu-kunata apachinanpaq, rikuchisqa kashan.

31 de diciembre de 2023 p’unchawmanta Nashville llaqtapi ninakuna urmaykunakama proféticopi fractal nisqaqa kimsa tawa watayuq profético pacha-kunawan tipificasqa kashan; chay pacha-kuna llapallanmi 9/11-manta domingo kamachikuykama sellasqa pacha nisqawan tupanku. Chayrayku, tawa testigokunam reqsichinku 31 de diciembre de 2023 p’unchawmanta Nashville ataquekama historiata, hinaspa Nineveh maqanakuymin sapa kay testigokunapaq “llave” nisqa karqan. 1333, 1449, 1840, hinallataq 9/11pas llapallanmi muyurikuypa tikray punkukuna karqanku— “llaves.”

“Ñawpaq pacha historiapi yachakuykunam kashan yachakunanpaq; chaykunamanmi atención waqyachikun, llapa runakuna entiendenankupaq Diosqa kunanpas llamkan kikin ñanpi, imaynan wiñaymantaq ruwasharqan hina. Paypa makinqa rikurimun Paypa ruwasqanpi hinaspa nacionkuna chawpipipas kunan, chayllataq hina imaynam kashan ñawpaqmantapacha, Edénpi Adanman evangelio ñawpaq kutipi willasqa kasqanmantapacha.

“Kanchis pacha kanmi markakunapa historiankupi hinaspa iglesiapa historiankupipas muyuchiy punkukuna hina. Diospa providenciapi, kay sapa rikch’aq sasachakuyninkuna chayamuchkaptin, chay pachapaq k’anchay qusqa kan. Chayta chaskispaqa, espiritupa wiñaynin kan; ichaqa mana chaskispaqa, espiritupa urmaynin hinaspa buquepa p’akisqan hina chinkay qatinqin hamun. Señorqa Simiyninpi kicharisqaña evangelio paqarichiq llamk’anamanta, imayna ñawpaq pachakunapi rurasqa kasqanmanta, hinaspa hamuq pachakunapipas imayna kananmanta, tukukuy maqanakuykama, maypachachus Satanaspa atiyninkuna qhipa admirakuypa kuyuriyninkuta ruwankaq.” Bible Echo, August 26, 1895.

Nicomedia

284 watapi hatun apu tukusqan qhipaman, 293 watapi, Dioclecianoqa Nicomediata akllarqan romano imperiopa inti lloq' e qhapaq llaqtan kananpaq, imperiota kamachinawan inti lloq' eman chaymanta inti yaykuman rakispa, Tetrarquía nisqa sistemata sayarichispa. Nicomediaqa achka chunka watakuna inti lloq' e kaqpi hatun kamachiywan soldadokunaq qhapaq llaqtan karqan. Constantino el Grande nisqapas chayta huk tiyanan hina llamk' achirqan, qayllapi kaq Byzantiumpi musuq qhapaq llaqtata ruwachiya yuyarispa ñawpaqta (chaytan 330 watapi Constantinopla suticharqan). Constantinopla hatun qhapaq llaqtaña tukusqa qhipapas, Nicomediaqa hatun suyu chawpi hina qhiparirqan, Marmara Lamar Quchaq inti lloq' e patanpi allin yuyaywan churakusqa kaspera. Chayrayku, Roma llaqtahina utaq Constantinopla hinachu wiñaypaq qhapaq llaqta karqan, ichaqa Nicomediaqa romano historiapi huk ancha allin tikray pacha ukhupi, kamachinawan inti lloq' e qhapaq llaqta hina sut' inchasqa karqan. Pachak pisqachunka watakunaq qallariyninpi, inti lloq' e Romaq huk qhapaq llaqtan atipasqa kan; tukukuyninpitaq, inti lloq' e Romaq huk qhapaq llaqtan atipasqa kan. Iskay atipaykunapipas muyuy veryaq hark' ay karqan.

Diocleciano

Emperador Dioclecianoqa Nicomedia llaqtata oficialmanta Romapi qhapaq suyuq inti lloqsimuynin capitalninman churárqa, 293 watapi tetrarquía nisqa sistemata ruraspa. Tetrarquía nisqa sistemaqa qhapaq suyuq huk inti yaykuyta, huk inti lloqsimuyta rakisqa karqa; iskayninpas, inti lloqsimuypi hinallataq inti yaykuypipas, hatun emperadorniyuq (Augusti) hinaspa sullk' a emperadorniyuq (Caesar) kaspera, tawa yupayta hunt' arqa, chaymi “tetrarquía” nisqa simipi sut' inchasqa kachkan.

Alfa hinallataq Omega hinallataq

Dioclecianoqa Esmirna iglesiaq omega símbolunmi, Nerontaq alpha símbolunmi. Constantino Hatunqa Pérgamo iglesiaq alpha símbolunmi, Justinianotaq omega símbolunmi.

Roma llaqtapa “kamachiy hina” rakisqan inti lloqsimuymán chaymanta inti yaykumuymán (mana unaypaq kaq) Diocletianom ruwasqa karqan, hinaspataq Roma llaqtapa profetiku rakisqan inti lloqsimuymán chaymanta inti yaykumuymán Constantinom ruwasqa karqan. Ñak' ariypa iskay simboliku iglesiapa willakuyninpi, Smyrna nisqawan rikuchisqa, Roma llaqta kamachiy hina inti lloqsimuymán chaymanta inti yaykumuymán rakisqa karqan; hinaspataq allin-tukunakuypa kinsa simboliku iglesiapa willakuyninpi, Pergamos nisqawan rikuchisqa, Roma llaqta profetiku hina inti lloqsimuymán chaymanta inti yaykumuymán rakisqa karqan. 293 alpha karqan hinaspa 330 omega karqan, hinaspataq mayo killapa 11 p' unchayninpi, 330 watapi, Hatun Constantinoqa Constantinopla llaqtata Imperiopa umalliq llaqtan hina dedicarqan.

Dioclecianoq 293 watapi kamachisqa rakisqanqa qhipamanta hamuq llaqta ukhupi awqanakuywanraqmi urmarqa, chayqa 313 watapi Milán Edicto kama, maypichus inti lloqsimuyniyuq chiqamanta Constantino, inti yaykumuyniyuq lado-manta Liciniowan kуска, Milán Edictota hurqusqaku, cristianismota kamachipi allinchaspa, chaywanraqmi Tetrarquía nisqa—tawa rimanakuq, hukchasqa kamachiqkunaraq sistemán, iskay hatun atiyiniyuqkunapa chawpinpi maqanakuyman urmasqa (Occidente-pi Constantino, Oriente-pi

Licinio)—tukuchisqataq. Chay kamachisqa rakiyqa, mayqinchus urmayman púsarqa, iskay chunka watayóq pacha karqa huk rakimanta huk rakikama, iskaynin rakikunaqa sistemaq urmayninta apamurqaku.

Esmirna iglesiaqa qallarín Nerónwanmi karqa 64 watapi, hinaptin hatun nina Rümapi hap'ipusqanmi Nerónpa hinaspa cristianokunata ñak'arichinampaq apaykachkarqa, paykunata Nina qallariyta ruwasqankuta Nerón tumpaspa. Nerónqa ñak'arichiy qallariyta señalaspan, qhipa punchawkunaq tukukuyninpi kaq qhipa ñak'arichiytapas rikch'achin. Chay qhipa ñak'arichiyqa gracia tiempop tukukuyninkama purin, chaypim papaq atiyin yanapaqniyoq mana kaspá tukukunqa. Chayrayku ñawpaq ñak'arichiy tiempop qallariyninqa Rüma ruparichisqa kasqanwanmi karqa, tukukuyninqa Rüma ruparichisqa kasqanwanmi kan.

Chay chunka waqrangkunataq uywap hawanpi rikurqanki, chaykunaga qharichakuq warmita chiqnispa, payta ch'usaqyachinqaku, q'alalachinqaku, aychantapas mikhunqaku, ninawanpas ruphachinqaku. Apocalipsis 17:16.

Esmirna iglesiaqa qallarín Nerowan 64 watapi, Roma llaqtapi hatun nina ruparisqanta Nerowan cristianokunata qatiykunapaq llamk'achisqanmantan, paykunatan ninata qallarisqankuta tumpaspa. Iskay pachak pichqa chunka watakuna qipaman tukurun 313 watapi Milán Edictowan. Chay “edicto” nisqaqa iskay chunka watayuq pacha tukukuyninmi, Dioclecianoq kamachisqan hina t'aqasqanwan qallarisqa; hinaspataq Neronwan qallarisqa Esmirnaq iskay pachak pichqa chunka watayuq pacha tukukuyninpas karqan. Esmirna iglesiawan Neronwan sut'ichasqa iskay pachak pichqa chunka watayuq qatiykunaga Diocleciano paqarichisqan ancha aswan mana allin qatiykunamanta chunka watakunatapas ukhunpi hap'irqan. Chay chunka watayuq qatiykunaga Dioclecianoq iskay chunka watanpa qhipa kuskanmi karqan, imperiota 293 watapi kamachisqan hina t'aqasqanwan qallarisqa. Dioclecianoq 293 watapi inti llusqsimuy ladomanwan inti yaykumuy ladomanwan kamachisqan hina t'aqasqanmantan qallarirqan iskay chunka watayuq pacha, chayqa iskay chunka watayuq pacha iskay chunka watayuq rakikunayuqmi karqan.

Dioclecianoqa kamachikuywanmi imperiota inti llusqsimuymanwan inti yaykumuywanman rakirqan, chayhina Constantinoq ruraskan willakuypaq rakisqanta rikuchispa. Dioclecianoq rakisqanqa inti llusqsimuymanwan inti yaykumuywanmanmi karqan, ichaga iskay kamachiqkunata inti llusqsimuypi, iskaytataq inti yaykumuywanpipas hap'irqan. Sapa suyuypaq huk ñawpaq kamachiq, huk qhipa kamachiqtaq karqan. 303 watapi, febrero killapa 23 p'unchayninpi, Dioclecianoqa cristianokunapaq contranpi achka “edictokuna” nisqakunamanta ñawpaqta llusqirqan, chaywanmi Hatun Qatiykachaypa qallariynin señalasqa karqan, (Dioclecianopa Qatiykachaynin nisqapas sutichasqa), Romanokunaq Imperionpi cristianokunapaq aswan sinchi, aswan mast'arikusqa qatiykachay kasqanta.

Esmirnapí iglesiapa angelninman qillqay: Kaykunatan nin ñawpaq kaqpas qhepa kaqpas, wañusqa karqan, kunanqa kawsañña: Ruwasqaykikunata yachanmi, ñak'ariyniykikunatawan wakcha kayniykikunatawan, ichaga qamqa qhapaqmi kanki; hinaspan yachanmi Diospa contran rimayta, judíokuna kasqankuta nispá, manataq judíokuna kanchu, aswanqa Satanaspa tantanakuyllan kanku. Ama manchakuychu imakunachus ñak'arinaykipaq kaqkunamanta: qhawariy, supayqa wakinniyykikunatan wisq'asqa wasiyman wikch'uykusunkichik,

pruebanapaq; chunka p'unchawmi ñak'ariyta hap'inkichik. Wañunaykikama cheqaq sonqowan kaspá hina sayay, hinaspan noqa kawsaypa coronanta qosqayki. Rinriyuq kaqqa uyariychun Espíritu iglesiakunaman imatachus nin. Atipaq kaqqa iskay kaq wañuymantaqa manan imapas nanachinqachu. Apocalipsis 2:8–10.

Hatun ñakariyqa Dioclecianopa qipaq rantinkunapa uranpi (aswanqa Galeriuspa uranpi) 313 watakamaqa sutinchakarqan, chaypim Milanpa Edictonwan tukukapun. Nerónqa ñakariyqa alfa unanchaqninmi, chaymi Dioclecianota rikuchirqan omega ñakariy hina, profético pacha ukupi, Esmirna iglesiatawan rikuchisqa. Ñakariyqa tukukapurqan huk político kasarakuywan hinaspa huk tratadowan Constantino llaqtamanta inti lloqsimuy chimpapi kaqwan Licinio llaqtamanta inti yaykumuy chimpapi kaqwan. 313 watapi febrero killapi, Constantinowan Liciniowan Milanpi tinkurqanku hinaspa Milanpa Edictonta llusichirqanku, chaymi imperio tukuyti cristianokunaman (hukkunamanpas) religioso toleranciata qorqan. Política alianzankuta kallpachaypaq, Licinioqa Constanciata (Constantinopa kуска pananta) kasarqañam kay tinkuy ukhupi utaq chaypa qayllanpi. Kay kasarakuyqa huk clásico romano político alianzam karqan—iskay emperadorkunapura acuerdonta sellaspa hinaspa tawantin suyu hina imperiota pisi pacha takyasqalla civil guerrarayku watakuna qipanpi sayachirqan. Chay alianzaqa manam unaytaqa sayarqanchu. Qipamanqa Constantinowan Liciniowan hukninwan huknin maqanakurqanku, hinaspa Constantinoqa Liciniota atiparqan 324 watapi, sapallan kamachiq tukuspa.

Neromanta Constantinomankama, iskay pachak pichqa chunka watayuq Smirnaq profetiko pacha hunt'asqa karqa; hinaspataq 313 watapi qallarikurqa Pergamo iglesiata, arí, allichakuywan compromisopi sayasqa iglesiata, chayqa tukukurqa Tiatira iglesiapi 538 watapi. Smirnaq iskay pachak pichqa chunka wataqa ñak'ariy pacha karqa, hinaspataq llapa chay pacha tukukuyninpi Dioclecianopa qatiksqa ñak'ariy hunt'arqa Apocalipsispa “chunka p'unchaykunata” (chunka watakunata), maypichus aswan sinchi ñak'ariy pachaqa llapa pacha rikch'aynin hina fractal kasqanta rikuchin. Chay chunka watakunaqa iskay pachak pichqa chunka watapa fractalninmi kanku. Chay chunka watakunaqa Neropa ñak'ariyninpa omega-ninta representan, hinaspataq paykunapa tukukuyninpi imperioq omega rakiy este-man haqayeste-manpas.

Casarasqa, Rakisqa imaqa kachunpas``

Esmirna qallarikurqan Roma llaqtapa ruphasqanpi 64 watapi, chaymanta iskay pachak pichqa chunka wataman qhipaman tukukapurqan 313 watapi, Milánpa Edictonwan, inti lloqsimuywan inti yaykuywan politikapi kasarakuywan. Chunka wata ñak'ariyqa fractalnin qallarikurqan 303 watapi, hinaspa tukukapurqan 313 watapi Milánpa Edictonwan, inti lloqsimuywan inti yaykuywan politikapi kasarakuywan. Iskay chunka wata, Dioclecianoq 293 watapi inti lloqsimuytawan inti yaykuymanta kamachikuyta legalta rakisqaqwan qallarisqa, tukukapurqan 313 watapi inti lloqsimuywan inti yaykuywan politikapi kasarakuywan. 313 watapi inti lloqsimuywan inti yaykuymanta kasarakuy tratadonqa tukukapurqan 324 watapi divorcionwan, chaypachaqa Constantino inti yaykuypa Liciniota atiparqan hinaspa sapallan Romapa kamachiqnin tukurqan. 324 watapa profetiko divorcionqa hamurqan kinsa wata qhipapi, 321 watapi ñawpaq domingo kamachiy qelqaymanta.

313 watamanta 330 watakama chunka qanchis wataqa huk hatun kamachiqkuna-paq kasarakuyta reqsichin, hinallataq Smirnawan Nerónwan rikuchisqa ñak'arichiy tukukuyninta, hinaspa Pérgamo sutiyoq allin yuyayta saquespa iskayman rakisqa iglesiapa qallariyninta reqsichin. Pérgamopa qallariynin 313 watapi, chay kasarakuypi, qhepanta hamurqan 321 watapi ñawpaq domingo kamachiywan qallarirqan ñak'arichiy. Chaymanta qhepapi hamurqan 324 watapi profetap hinalla divorcio nisqa rakiy, chaymi inti lloqsiywan inti yaykuyta Constantino ukhupi huk imperioman huñurqan. Soqta wata qhepaman, 330 watapi, inti lloqsiyman inti yaykuyma rakiyqa proféticamente huk kutita rurakurqan. Chunka qanchis watakunaqa Pérgamo iglesiapa alfa pacha kanku, chayqa profético historiapi Tiatira iglesiapa chayamunankama 538 watakama hinalla purinqa. Chay alfa pachaqa omega historiata reqsichinman karqan, 330 watamanta 538 watakama pachapa tukukuyninpi. Pérgamopa omega historianqa 496, 508 hinaspa 533 watakunapa pachanta reqsichin.

Chunka qanchis watakuna

Raphia maqanakuy pi Ptolemaoqa “chunka qanchis watakunata” kamachirqan, hinaspa Raphia maqanakuyman Panium maqanakuykamaqa “chunka qanchis watakuna” karqan. Chay chunka qanchis watakunaqa 313 watamanta 330 watakama chunka qanchis watakunawan simbólicamente tupanchakunku. Neroq Ismirna llaqtapi ishka pachak pichqa chunka watakunaqa Pergamo iglesiapa ñawpaq chunka qanchis watakunaman pusarqan, hinaspa chayqa tinkin 457 A.C. ñawpaqman kinsa kaq kamachiypi qallariq ishka pachak pichqa chunka watakunawan, chaymi Daniel pusaq kaq capítulo, tawa chunka pichqayuq tawa kaq versículopi 2300 watakunapa qallariynin, hinaspa Adventismopa cimientonmi, chawpi sayariq hatun pilarninmi. Ishka testigokunapa ishka pachak pichqa chunka watakunaqa Biblia profeciapi soqta kaq qhapaq suyupa ishka pachak pichqa chunka watakunawan tupanchakunku; chayqa 1776 watapi qallarín, kay watataq 2026 watapi tukukun.

Adventismo-pa ñawpaq puriqkunaqa mana rikurqankuchu nitaq entiendeyta atirqankuchu 313manta 330kama chunka qanchis watakunata; imaraykuchus 1844 watapiqa manaraqmi entiendeyta atirqankuchu qanchis p'unchaw samana p'unchawpa asuntunta, nitaq inti p'unchawpa asuntunta. Chaywanpas paykunapa reqsirqankum 150 watakunata Apocalipsis isqon ñiqi chunka kaq versículopi nisqata, chaymi tukurqan huk pacha qallariyninman, mayqen pacha pusarqan 391 wataman chunca pichqa p'unchawniyuqman, mayqan tukurqan agosto killapa 11 p'unchawninpi, 1840 watapi. Chay yachayqa paqarichirqan hatun “Diospa atiyinpa rikuchikuyninta.”

Ñawpaq puriqkunaqa mana reqsisqakuchu iskay kaq pachata, pachaq pisqa chunka watayuqta, Apocalipsis isqonpi. Paykunap hatun qallariy yachayninkuqa sayayninmi, mayqin patapi “musuq k'anchay” Apocalipsis isqonmanta hatarichisqa kachkan. Chay k'anchayqa kicharisqa kachkan “llave” nisqawan, Nínive maqanakuyllamanta. Chay “llave”qa saqin huk profecía yachaqta reqsinanpaq llapan reino-kunata Biblia profeciapi rikuchisqakunata, Danielpiwan Apocalipsispiwan. Babilonia, Medo-Persia, Grecia, Seleucida hinallataq Ptolemaico imperio-kuna, Mohammedpa reino, hinallataq aswan allinta hatunyachin Roma imperiota, reqsichispa sayariyninta hinallataq urmayninta mana hukllataq Romap, aswanpas inti lloq'e Roman hinallataq inti ch'in Roman reino-kunap, chaymantapas Estados Unidospa (llulla profeta), papadopa (bestia),

Naciones Unidaspa (dragón). Kay llapan reino-kunap sayariyninkupas urmayninkupas qhawachkanku dragónpa, bestiapa, llulla profetap kuyuriyninkuta, mayqinkuna qhipaman kay pachata pusanku Armagedonman. Chay kuyuriyqa rikuchisqa kachkan Daniel chunka hukniyuqpa qhepa soqta versiculonkunapi, chay kuyuriyqa qallariyninta rikuchisqa kachkan versículo tawa chunkaq pakasqa historiapi.

Nínive maqanakuyqa proféticopi rikuchiq t'oqomi kanan, Roma imperiopa, inti llusqsiy Roma qhapaq suyukunapa, inti yaykuy Roma qhapaq suyukunapa, hinaspa papal Romaq testimoniokunata tukuyti pacha tukukuymanta ruwaykunapa qatipayninpi hukllachaspa churanapaq. Chayrayku, Nínive maqanakuyqa llavemi kanan Romaq imaymana profético testimoniokunata hunt'aspa sut'inchananpaq; hinaspa Daniel chunka hukniyuq qillqapa tawa chunka tawaq versiculonman hinaqa, Roma kikinmi musquy rikuyta sayarichin. Chay llave, chay siq'ikuna tantachiqqa, Nínive maqanakuyti.

Qatiq qallarisqa qaneqqqorut tallimat siornatigut saqqummiunneqartut, Saqqummersitat arfineq-pingajuanni ajunaarnartut pillugit sammisallit, allaaserisatsinni tullermi katersorlugit aallartissavavut.